

Sarajevo, 11.01.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
04.01.2020. - 08.01.2021.

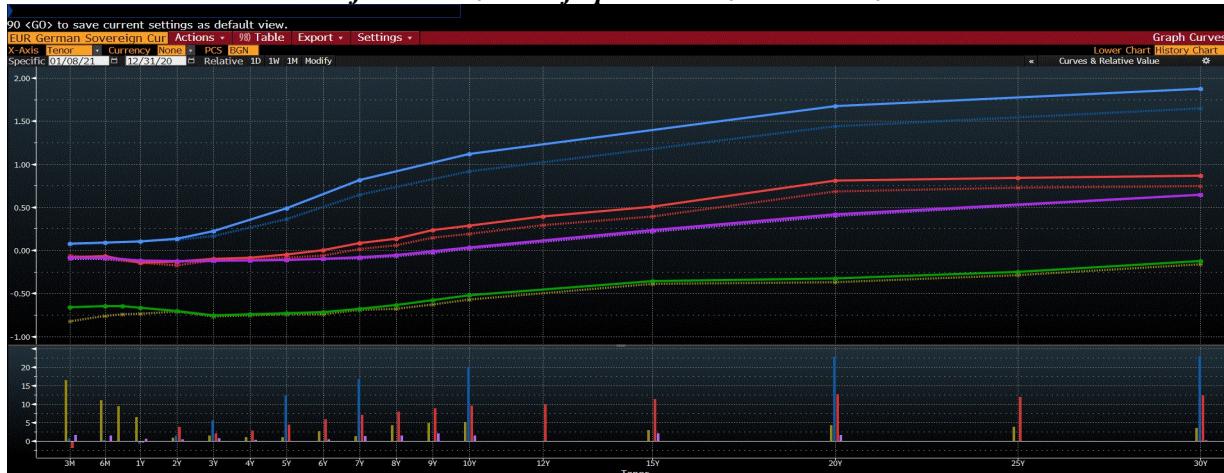
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	31.12.20	- 8.1.21	31.12.20	- 8.1.21	31.12.20	- 8.1.21	31.12.20	- 8.1.21
2 godine	-0,70	- -0,70 ➔	0,12	- 0,13 ↗	-0,16	- -0,13 ↗	-0,12	- -0,12 ➔
5 godina	-0,74	- -0,73 ↗	0,36	- 0,48 ↗	-0,09	- -0,04 ↗	-0,11	- -0,11 ➔
10 godina	-0,57	- -0,52 ↗	0,91	- 1,12 ↗	0,20	- 0,29 ↗	0,02	- 0,04 ↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	31.12.20	-	8.1.21
3 mjeseca	-0,757	-	-0,626 ↗
6 mjeseci	-0,762	-	-0,651 ↗
1 godina	-0,711	-	-0,655 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 08.01.2021. godine (pone su prekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

U odnosu na prethodni tjedan, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su zabilježili blagi rast. Rast prinosa je bio nešto više izražen kod desetogodišnjih njemačkih obveznica koji je iznosio 5 baznih bodova, najviše pod utjecajem održane aukcije obveznica ovog dospijeća na kojoj je zabilježen rast prosječnog prinosa, ali i pad odnosa potražnje i ponude u usporedbi s prethodnom aukcijom. S druge strane, prinosi italijanskih obveznica srednjeg i dužeg roka dospijeća su zabilježili blagi pad za 1,5 bazni bod. Fokus investitora je u proteklom tjednu bio usmjeren na događanja u SAD, pa su europski indeksi, prateći američke indekse, zabilježili rast. Prema priopćenju Svjetske zdravstvene organizacije, Europa se nalazi na prekretnici puta pandemije, te je upozorenje da se koronavirus širi veoma brzo širom kontinenta, kao i da je pojava novog soja virusa stvorila alarmantnu situaciju. Vlade EU su suočene sa sve većim pritiscima da ubrzaju cijepljenje protiv Covid19.

Član UV ECB de Cos je izjavio da postoji mogućnost da se u potpunosti iskoristi pandemijski program PEPP ili da se poveća ukoliko to bude potrebno i ukoliko finansijski uvjeti i dalje budu ukazivali na to da vrijedi razmotriti i opciju kontrole krive prinosa. S druge strane, oprezniji je bio njegov kolega i predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann, koji je izjavio da ECB mora osigurati da hitne alatke ove institucije ne postanu trajne. Bivši premijer Italije Renzi je više puta zaprijetio da će povući svoju malu partiju Italia Viva iz vladajuće koalicije, ukoliko se Vlada ne pozabavi promjenama ponovnog pokretanja ionako krvake ekonomije Italije.

Jedan od najbitnijih ekonomskih pokazatelja koji je objavljen u prošlom tjednu, preliminarni podatak o kretanju inflacije u eurozoni, pokazao je da se ista u prosincu prošle godine već peti mjesec našla na razini ispod 0% te je i dalje veoma daleko od ciljane razine oko 2%. Bolji od očekivanja je bio podatak o neočekivanom padu stope nezaposlenosti u eurozoni u studenom, ali je iz Eurostata upozorenje da ovi podaci možda potcjenjuju štetu prouzrokovanoj pandemijom, jer isti ne uključuju one ljudi koji se i dalje vode kao nezaposleni, ali više ne traže aktivno posao, odnosno, da iz nekih drugih razloga nisu raspoloživi za posao. Također, stopa nezaposlenosti mladih u eurozoni je i dalje visoka te se u studenome našla na razini od 18,4%.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	PROSINAC	-0,3%	-0,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	PROSINAC	0,2%	0,2%
3.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	STUDENI	10,6%	11,0%
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	STUDENI	-2,0%	-1,9%
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	PROSINAC	49,8	49,1
6.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	STUDENI	2,1%	6,3%
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	STUDENI	-2,3%	-2,6%
8.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	STUDENI	-5,0%	-4,6%
9.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	STUDENI	-	-0,9%
10.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	STUDENI	-	8,6%
11.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	STUDENI	-	-4,5%
12.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	STUDENI	-5,9%	-4,3%
13.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	STUDENI	-	-2,5%
14.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	STUDENI	19,2	17,2
15.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	STUDENI	-5,0	-3,56
16.	Maloprodaja – EZ (G/G)	STUDENI	0,9%	-2,9%
17.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	STUDENI	4,0%	5,6%
18.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	STUDENI	-14,2%	-17,1%
19.	Odnos duga i GDP-a – Italija	III tromjesečje	-	10,1%
20.	Stopa nezaposlenosti – EZ	STUDENI	8,5%	8,3%
21.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	PROSINAC	6,2%	6,1%
22.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	STUDENI	10,0%	8,9%
23.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	STUDENI	-	6,1%
24.	Stopa nezaposlenosti – Irska	PROSINAC	-	7,2%
25.	Promjena broja zaposlenih – Španjolska (u '000)	PROSINAC	-	36,8
				25,3

SAD

Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je mišljenja da cjepiva mogu da pandemiju stave pod kontrolu u ovoj godini, ali Fed nije ni blizu toga da okonča ultraekspanzivnu monetarnu politiku. Pored toga, Evans je pozdravio inflaciju veću od 2%, te dodao da čak inflacija od 3% ne bila toliko loša. Također, Evans je stava da se ciljevi fiskalne stabilnosti najbolje postižu putem supervizije i regulative, radije nego kroz alate monetarne politike.

U proteklom tjednu bile su izražene tenzije oko zvanične potvrde Bidena na poziciju predsjednika SAD. Proces brojanja elektorskih glasova je okončan, što je omogućilo da Kongres ovjeri Bidena kao narednog predsjednika SAD. Istodobno, izbori za mjesto senatora u državi Džordžiji su potvrdili dva mjesta za

demokrate, koji su time dobili većinu u Kongresu. Ovim je otvoren put za dodatne fiskalne olakšice u SAD.

Tržište rada u SAD je tijekom prosinca zabilježilo smanjeni obujam poslova, prvi puta u posljednjih osam mjeseci, kao rezultat smanjenja poslovanja u restoranima koji pokazuje učinke pandemije, a koji uzima sve veći danak u ekonomiji. Broj zaposlenih na platnim spiskovima u nefarmerskom sektoru je smanjen za 140.000 u odnosu na studeni 2020. godine, a ovakvi rezultati daju dodatnu podršku umjerenom ekonomskom rastu koji se očekuje. Stopa nezaposlenosti je zadržana na razini od 6,7%, čime je zaustavljen pad stope nezaposlenosti koji je zabilježen tijekom posljednjih sedam mjeseci.

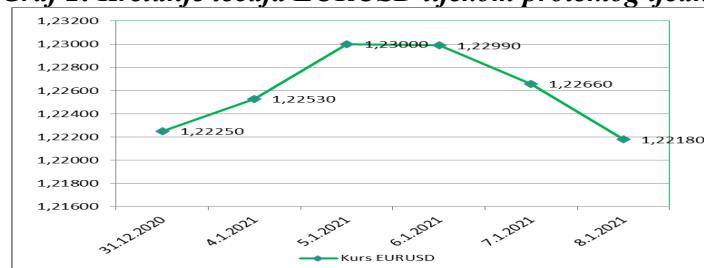
Goldman Sachs je povećao prognoze ekonomskog rasta SAD za ovu godinu na 6,4%, s ranije očekivanih 5,9% uslijed povećanih očekivanja ekonomskih stimulansa.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor F	PROSINAC	56,3	57,1
2.	PMI uslužni sektor F	PROSINAC	55,2	55,3
3.	ISM prerađivački sektor	PROSINAC	56,8	57,5
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	01. siječnja	-	1,7% -5,8%
5.	ADP promjena broja zaposlenih	PROSINAC	75.000	-123.000 304.000
6.	Tvorničke porudžbine	STUDENI	0,7%	1,0% 1,3%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	02. siječnja	800.000	787.000 790.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26. prosinca	5.200.000	5.072.000 5.198.000
9.	Stopa nezaposlenosti	PROSINAC	6,8%	6,7% 6,7%
10.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru	PROSINAC	50.000	-140.000 336.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,22250 na razinu od 1,22180.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Početkom tjedna premijer Johnson je uveo treću nacionalnu blokadu engleske ekonomije te su zatvorene škole, a ljudima je omogućeno da domove napuštaju jednom dnevno za potrebe rekreativne, sve sa ciljem da se suzbije val zaraze virusom Covid19.

Financial Times je objavio da je finansijski sektor glavnog grada Velike Britanije počeo da osjeća učinke Brexita već u prvim danima trgovanja 2021. godine kada je trgovina EU dionicama, vrijedna skoro 6 milijardi EUR, prebačena iz Londona u glavne gradove EU. Tijekom tjedna Velika Britanija je ponudila paket podrške za kompanije u vrijednosti od 4,6 milijardi GBP sa ciljem ublažavanja recesije izazvane valom pandemije virusom Covid19, koji je potaknuo treći „lockdown“.

Prosinac 2020. godine je bio mjesec u kojem su supermarketi u Velikoj Britaniji zabilježili rekordnu prodaju te su kupci u ovim prodavnicama potrošili skoro 12 milijardi GBP. Institut za fiskalna istraživanja je u svome istraživanju naveo da je pandemija povećala nejednakosti u društvu. Najranjivija kategorija su oni sa nižom razinom dohotka, mlađi i najslabije obrazovani građani, kao i pripadnici etničkih manjina, koji su krizom pandemije najviše pogodjeni.

Izvršni direktor BoE Hauser je izjavio da će finansijska tržišta vjerojatno češće pogađati preokreti slični sadašnjem iniciranom pandemijom COVID-19 te su središnjim bankama potrebni novi alati za podršku bitnim investicijskim kućama koje se nađu u fokusu takvih događaja.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	STUDENI	-1,3	-1,5
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	STUDENI	83.500	105.000
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	STUDENI	-	12,8%
4.	PMI prerađivački sektor F	PROSINAC	57,3	57,5
5.	PMI uslužni sektor F	PROSINAC	49,9	49,4
6.	PMI građevinski sektor F	PROSINAC	54,6	54,7

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,89371 na razinu od 0,90096, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3672 na razinu od 1,3568.

JAPAN

Japanski premijer Suga je tijekom proteklog tjedna proglašio izvanredno stanje na širem području Tokija zbog veoma ozbiljnog širenja trećeg vala pandemije Covid19. Krajem tjedna su se pojavile vijesti da Japan razmatra produženje izvanrednog stanja na području Tokija i ostalim regijama, kako se povećava broj zaraženih virusom Covid 19, što je potez koji pojačava rizike recesije sa dvostrukim dnom. Premijer Suga smatra da mjere koje su u petak stupile na snagu u glavnom gradu, također bi mogle biti potrebne i u drugim dijelovima zemlje, u slučaju širenja pandemije.

Ekonomija Japana, koja je treća najveća ekonomija svijeta, je tijekom trećeg tromjesečja 2020. godine zabilježila snažan oporavak nakon kontrakcije koja je u drugom tromjesečju zabilježena. Međutim, ovaj rast je ugrožen ponovnim povećanjem broja zaraženih virusom Covid19, kao i uvođenjem i mogućim produženjem izvanrednog stanja. Odluka o zatvaranju ekonomije utjecat će na to da ekonomija u prvom tromjesečju tekuće godine ponovo zabilježi kontrakciju, pojačavajući pritiske na kreatore politika da iznađu načine za ublažavanje negativnih učinaka pandemije na ekonomiju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarna baza (G/G)	PROSINAC	18,0%	18,3%
2.	Prodaja automobila (G/G)	PROSINAC	-	7,4%
3.	PMI uslužni sektor F	PROSINAC	47,2	47,7
4.	PMI prerađivački sektor F	PROSINAC	49,7	50,0
5.	PMI kompozitni indeks F	PROSINAC	48,0	48,5
6.	Vodeći indeks P	STUDENI	96,6	96,6
7.	Koncidirajući indeks P	STUDENI	89,4	89,1
8.	Potrošnja kućanstva (G/G)	STUDENI	-1,0%	1,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 126,16 na razinu od 127,06. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 103,20, na razinu od 103,94.

NAFTA I ZLATO

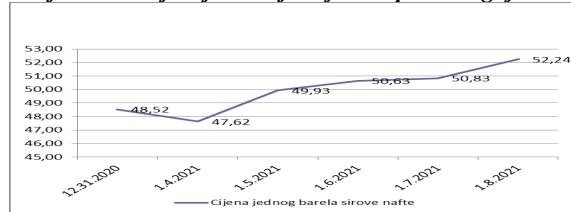
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 48,52 USD (39,69 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta. Početkom tjedna zvaničnici OPEC-a, Rusije kao i ostali glavni proizvođači nafte su se dogovorili oko smanjenja obujma ponude ovog energenta. Saudijska Arabija se obvezala na smanjenje ponude za dodatnih 1 milijun barela dnevno u razdoblju od veljače do ožujka, čak i ukoliko se Rusija usmjeri ka povećanju proizvodnje. Rusiji i Kazahstanu bi bilo dozvoljeno da povećaju ponudu kombinirano do 75.000 barela dnevno u spomenutom razdoblju, što predstavlja simbolično povećanje za koje ministar nafte Irana Bijan Namdar Zanganeh smatra da će „jedva biti primjetno na tržištu“.

U narednim danima cijena nafte je nastavila da bilježi rast te je sredinom tjedna zabilježena razina od preko 50 USD po jednom barelu. Na dalji rast cijene ovog energenta utjecaj je imala najava Saudijske Arabije o velikom dobrovoljnem smanjenju proizvodnje, kao i vijesti o smanjenju zaliha nafte u SAD u prošlom tjednu. Krajem tjedna cijena nafte se našla blizu najveće razine u posljednjih 11 mjeseci, pod utjecajem odluke Saudijske Arabije koja se obvezala na smanjenje obujma proizvodnje, ali i pod utjecajem globalnog rasta dioničkih indeksa, usprkos povećanom broju zaraženih virusom Covid19.

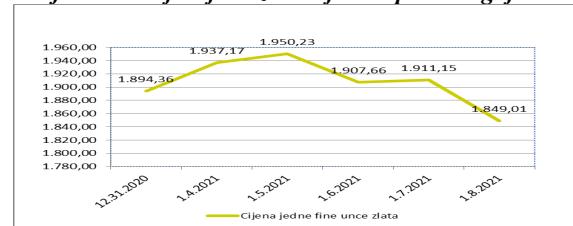
Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,24 USD (42,76 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 7,67%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.894,36 USD (1.549,58 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta, pod utjecajem slabljenja tržišta dionica u SAD, što je utjecalo da se cijena zlata poveća na razinu preko 1.950 USD po unci. Također, slabljenje USD koje je zabilježeno početkom tjedna utjecalo je na rast cijene zlata. Dodatni utjecaj na rast cijene zlata imala su i očekivanja oko rezultata glasovanja u Džordžiji, koje je odlučilo o broju demokrata u Kongresu, odnosno koje je utjecalo na to koja će partija imati kontrolu u Kongresu. Nakon toga, sredinom tjedna, cijena zlata je zabilježila pad, kada su se pojavile vijesti da su demokrati osigurale većinu u Kongresu, što je pojačalo očekivanja oko dodatnih fiskalnih stimulansa koji bi trebali da pruže dodatnu podršku ekonomiji SAD. Analitičari su očekivali da pad cijene zlata ispod razine 1.900 USD po unci znači dalji pad cijene i ulazak tržišta u „fazu medvjeda“, što se zaista i dogodilo. U svakom slučaju, zlato je tijekom 2020. godine zabilježilo najbolje performanse u posljednjih deset godina, pod utjecajem negativnih učinaka pandemije i snažnih stimulansa koje su središnje banke i vlade širom svijeta uvele sa ciljem podrške ekonomiji. Pronalazak i distribucija cjepiva protiv virusa Covid19 utječu na investitore da detaljnije analiziraju odluke oko ulaganja u zlato. Novoizabrani predsjednik SAD Biden je pozvao na dodatne ekonomske olakšice dok će neke prijedloge iznijeti prije stupanja na ovu dužnost (20. siječnja) što će vjerojatno imati utjecaj na dalje kretanje cijene zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.849,01 USD (1.513,35 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 2,62%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.